

Udvalget tilslutter sig forslaget om, at der i loven pålægges overlægen et ansvar for at tage initiativ til udarbejdelse af en udskrivningsaftale/koordinationsplan, så vidt muligt med patientens medvirken. Udvalget er opmærksom på, at langt fra alle patienter, der udskrives fra psykiatrisk afdeling, har behov for en mere omfattende koordination af tilbud om behandling og social støtte. Udvalget er derfor enig i, at forpligtelsen til udarbejdelse af udskrivningsaftaler/koordinationsplaner alene formaliseres for den mindre gruppe af patienter, som efter udskrivning må antages at have behov for nødvendig behandling eller sociale tilbud. Udvalget opfordrer justitsministeren til at udbyde beskrivelsen af denne gruppe yderligere i lovforslagets bemærkninger. Udvalget har endvidere forstået, at udskrivningsaftaler/koordinationsplaner skal være tidsbegrænsede.

Efter forslaget kan der uden patientens samtykke videregives oplysninger om patientens rent private forhold i det omfang, det er nødvendigt for udarbejdelse af og tilsyn med udskrivningsaftale/koordinationsplan. Udvalget har forstået, at der er klageadgang til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn i tilfælde, hvor patienten finder, at der er videregivet flere oplysninger end nødvendigt, idet der i givet fald er tale om brud på tavshedspligt.

Endelig har udvalget noteret sig, at udskrivningsaftaler/koordinationsplaner alene er en koordination af tilbud om behandling og social støtte efter udskrivning.

Udskrivningsaftaler/koordinationsplaner kan ikke gennemtvinges, hvis patienten ikke ønsker at tage imod tilbuddene.

Udvalget har endvidere overvejet Det Etske Råds forslag om muligheden for at udfærdige en forhåndstilkendegivelse om, hvilke indgreb af tvangsmæssig karakter den enkelte patient finder er at foretrække.

Det er udvalgets opfattelse, at man ikke fra Folketingets side skal gå ind i konkrete overvejelser om, hvilke behandlingsformer der er bedre end andre. Det er udvalgets opfattelse, at det må overlades til de fagligt ansvarlige. På den anden side har det gennemgående træk i psykiatriloven været »mindste middel principet«. På den baggrund skal udvalget tilkendegive, at det må anses for at være i overensstemmelse med god psykiatrisk behandling, at man i videst muligt omfang sikrer, at patienter, der måtte have et ønske om at give en forhåndstilkendegivelse af, hvilke indgreb der findes

mindst krænkende og mindst indgribende i personlighedsintegriteten, får mulighed herfor. Udvalget har da også forstået, at det følger af reglerne for lægers journalføring, at patientens ønsker til behandlingen noteres i journalen. Patientens tilkendegivelser kan fremsættes ved indlæggelsen, under indlæggelsen og i forbindelse med udskrivningen, og ønskerne kan fremsættes såvel mundtligt som skriftligt. Det er udtryk for god lægeskik at inddrage patientens tilkendegivelser som vejledende for overlægen i dennes overvejelser om tilrettelæggelsen af behandlingen - også i tilfælde, hvor behandling uden patientens samtykke kommer på tale.

Udvalget har i øvrigt bemærket sig, at der er ytret særlig betænkelighed ved at anvende elstimulation. Udvalget ønsker som nævnt ikke at vurdere behandlingsformer, idet udvalget har forstået, at elstimulation ikke anvendes under tvang, medmindre der foreligger en aktuell eller potentiel livstruende tilstand. Det er på denne baggrund udvalgets opfattelse, at der ikke er behov for særskilt regulering af denne behandlingsform.

Under udvalgsbehandlingen er spørgsmålet om medicinfri behandling i det psykiatriske system blevet rejst. Det er således blevet oplyst for udvalget, at der findes patienter, som undgår at kontakte det psykiatriske system, fordi de ikke ønsker at blive udsat for tvangsmedicinering. De ønsker i stedet at gennemleve deres psykose. Denne beslutning er imidlertid vanskelig at tage, fordi den kan være overordentligt belastende og som oftest umulig, fordi den stiller for store krav til familien og det nære netværk. Udvalget har derfor besluttet at anbefale justitsministeren i samarbejde med sundhedsministeren og amterne at undersøge muligheden for at etablere forsøg med medicinfri afdelinger som led i en foreløbig ordning, hvor patienterne får ret til at gennemleve deres psykose uden risiko for at blive tvangsmedicineret, men hvor behandlingen i stedet lægger vægt på pædagogisk/psykologisk terapi og anvendelse af alternative behandlingsformer.

Endelig har udvalget behandlet spørgsmålet om klageadgang. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget og hørings svarene, kan det give anledning til overvejelser af retssikkerhedsmæssig art, at domstolene ikke længere skal inddrages som første instans ved klager over tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse.